

Rookverbod

Inspectieresultaten 2020

Deze factsheet beschrijft de resultaten van het toezicht op naleving van het rookverbod in 2020.

De NVWA houdt toezicht op de naleving van de rookverboden. Jaarlijks worden controles uitgevoerd om na te gaan of de regels rondom het rookverbod worden nageleefd. Bij overtreding van de regels wordt handhavend opgetreden.

Achtergrond

Jaarlijks overlijden circa 20.000 mensen aan de gevolgen van roken en enige duizenden mensen aan de gevolgen van meeroken. Het gaat daarbij om een vermijdbare doodsoorzaak. Daarnaast leidt meeroken tot vele gezondheidsaandoeningen en daarmee verband houdende zorgkosten. De [Tabaks- en rookwarenwet](#) heeft als doel de gezondheid van de niet-roker te beschermen en het roken, vooral onder minderjarigen, te ontmoedigen.

Rookverboden

Op de werkplek, in horecabedrijven en in openbare gebouwen en ruimtes, zoals ziekenhuizen, concertzalen en luchthavens geldt al jaren een rookverbod. De beheerder van het gebouw of de inrichting moet het rookverbod instellen, aanduiden en handhaven. Uitgezonderd van het rookverbod zijn de aangewezen rookruimtes en in de horeca de terrassen, mits deze aan de eisen voldoen. Als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad van 27 september 2019 zijn rookruimtes in de horeca niet meer toegestaan. Horecabedrijven hebben tot 1 april 2020 de tijd gekregen hun bedrijf, indien nodig, aan te passen. De rookruimtes in (semi)publieke sectoren en openbare gebouwen worden per 1 juli 2021 verboden en in het bedrijfsleven per 1 januari 2022.

Risicogericht toezicht NVWA

De NVWA houdt toezicht op de naleving van het rookverbod. Dit toezicht richt zich zoveel mogelijk op de risicosectoren, oftewel de sectoren en locaties waar de naleving achterblijft. Om te bepalen welke sectoren dit zijn, wordt periodiek naleefonderzoek uitgevoerd. De focus van het toezicht ligt de afgelopen jaren op de niet-bereidende horeca, zoals cafés en discotheken, en de festivals. Naast de naleefonderzoeken geven burgermeldingen ook richting aan het risicogerichte toezicht.

Werkwijze

De NVWA houdt risicogericht toezicht op naleving van het rookverbod in niet-bereidende horeca (cafés, discotheken en eetcafés die later op de avond overwegend een caféfunctie hebben). Hiertoe worden gericht horecagelegenheden geïnspecteerd. De controles worden uitgevoerd op momenten waarop verwacht wordt dat het rookverbod niet wordt nageleefd (tijdstippen met veel aanwezige bezoekers, later op de avond en in het weekend).

Naast het risicogerichte toezicht wordt het rookverbod ook additioneel meegenomen bij controles op de voedselveiligheid, in de horeca en andere levensmiddelenbedrijven. Verder wordt het rookverbod gecontroleerd naar aanleiding van meldingen en tips van werknemers en burgers. Deze meldingen kunnen betrekking hebben op het rookverbod in de horeca, maar ook op andere rookverboden bij voor publiek toegankelijke locaties (zoals openbare gebouwen) en op werkplekken.

Indien tijdens een rookcontrole een overtreding wordt geconstateerd, wordt handhavend opgetreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en eventuele recidive volgt een boete of een schriftelijke waarschuwing.

Het coronavirus en de maatregelen die worden genomen, hebben een grote impact op onze samenleving. Deze impact is onder andere zichtbaar bij de horeca- en evenementensector. In verband met de sluiting van de horecagelegenheden, in de periodes 15 maart t/m 31 mei en 15 oktober t/m 31 december 2020, zijn er minder horecagelegenheden geïnspecteerd. Sommige horecagelegenheden, zoals nachtclubs en discotheken, zijn sinds 15 maart gesloten in verband met de maatregelen. Voor de overige horecagelegenheden zijn in de tussengelegen periode, 1 juni t/m 14 oktober 2020, de bedrijven slechts opengegaan onder de door de overheid gestelde voorwaarden, die onder andere invloed hadden op het bezoekersaantal en de bezoekerstijden. Daarnaast zijn er, vanwege de coronamaatregelen en het daarmee gepaard gaande verbod op het organiseren van evenementen en festivals, in 2020 geen evenementen zoals muziek- en dancefestivals bezocht.

Eind 2019 heeft de NVWA conform arbowetgeving de risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E) geactualiseerd met betrekking tot de rookcontroles in het algemeen en in het bijzonder de rookcontroles bij shishalounges. In de RI&E is geconcludeerd dat inspecteurs tijdens rookcontroles blootgesteld worden aan kankerverwekkende stoffen en dat de NVWA meer maatregelen moet nemen om de blootstelling aan schadelijke en kankerverwekkende stoffen te voorkomen of te verminderen. Daartoe zijn de toezichtmethodes aangepast. De aangepaste methode voor reguliere horeca is in de zomer van 2020 geïmplementeerd en de methode voor de shishalounges begin 2021. Gedurende de periode waarin de methodes werden aangepast, zijn er geen rookcontroles uitgevoerd.

Resultaten

In 2020 zijn er in totaal 13.914 rookcontroles uitgevoerd. Het betreft zowel eerste inspecties als herinspecties. Er zijn 13.618 controles uitgevoerd in de horeca, zoals cafés, restaurants, shoarmabedrijven en cafetaria's. Daarnaast zijn er 296 rookcontroles uitgevoerd bij andere bedrijven dan horeca.

Horeca - risicogericht

In 2020 zijn bij horecabedrijven 758 risicogerichte inspecties uitgevoerd. Bij deze bedrijven zijn in totaal 83 (11%) maatregelen opgelegd. Het gaat om 67 boetes (9%) en 16 schriftelijke waarschuwingen (2%). Hiervan zijn 1 boete en 1 schriftelijke waarschuwing gegeven voor het nog onrechtmatig in gebruik hebben van een rookruimte na 1 april 2020. Verscheidene ondernemers hebben aangegeven de perioden van sluiting te hebben gebruikt voor het verwijderen van de rookruimte.

Horeca – additioneel

Naast de risicogerichte controles is bij 12.860 horecabedrijven de naleving van het rookverbod additioneel gecontroleerd (tijdens inspecties in het kader van de voedselveiligheid). Bij deze inspecties zijn 65 (0,5%) maatregelen opgelegd. In alle gevallen betrof het een boete.

Andere bedrijfscategorieën

In 2020 is bij 296 andere inspecties, bij andere bedrijfscategorieën dan horeca, het rookverbod gecontroleerd. De naleving van het rookverbod werd gecontroleerd vanwege een melding of omdat er tijdens een inspectie met een andere aanleiding een overtreding van het rookverbod werd waargenomen (heterdaadsituatie). Bij deze inspecties zijn 79 (27%) maatregelen opgelegd: 56 (19%) boetes en 23 (8%) schriftelijke waarschuwingen.

Tabel 1: uitgevoerde rookcontroles in 2020

Gebruikte afkortingen:

RvB = rapport van bevindingen (boete)

SW = schriftelijke waarschuwing

MTR = totaal aantal maatregelen (RvB en SW)

soort controle	inspecties	RvB	SW	MTR	%RvB	%SW	%MTR
Horeca - risicogericht	758	67	16	83	9	2	11
Horeca - additioneel	12.860	65	0	65	0,5	0	0,5
Andere bedrijfs-categorieën	296	56	23	79	19	8	27
Totaal	13.914	188	39	227	1,4	0,3	2

Conclusie

In totaal zijn er 13.914 rookcontroles uitgevoerd en daarbij zijn 227 (2%) maatregelen opgelegd. De rookcontroles zijn uitgevoerd in de horeca en bij andere bedrijfscategorieën.

Bij horecabedrijven zijn 758 risicogerichte inspecties uitgevoerd waarbij 83 maatregelen zijn opgelegd (11%), 67 (9%) boetes en 16 (2%) schriftelijke waarschuwingen.

Door het coronavirus en de daarmee gepaard gaande maatregelen is het aantal uitgevoerde risicogerichte inspecties in de horeca dit jaar lager dan in 2019, respectievelijk 758 en 2.121. Bepaalde bedrijfsgroepen binnen de horeca konden in 2020 niet bezocht worden, zoals festivals evenementen en discotheken, of enkel in bepaalde perioden in het jaar als gevolg van de perioden van sluiting.

Ook zijn er relatief minder overtredingen geconstateerd in 2020 ten opzichte van 2019, respectievelijk 11% en 31%. De beperkingen als gevolg van corona, bijvoorbeeld een maximaal aantal bezoekers, zullen van invloed zijn geweest. Ook hebben diverse ondernemers de perioden van sluiting gebruikt om de rookruimte te verwijderen.

Vervolgaanpak

In 2021 wordt het risicogerichte toezicht voortgezet, onder andere op basis van meldingen. Dit voor zover de situatie rondom het coronavirus het toelaat. Aandachtspunt tijdens de inspecties blijft het verbod op de rookruimtes.